

**ANAYASA MAHKEMESİNİN 2019/39889 BAŞVURU NUMARALI, 17.12.2024 TARİHLİ
KARARI HAKKINDA ÖZET BİLGİLENDİRME**

Başvurunun Nedeni

Başvuru, kişinin kendisi hakkında verilere erişim talebinin reddedilmesi nedeniyle özel hayata saygı hakkı kapsamında kişisel verilerin korunması hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

Başvuruya Konu Vakanın ve İç Hukuk Yollarındaki Sürecin Özeti

Başvurucu, başvuru tarihinde Dışişleri Bakanlığı'nda (İdare) daire başkanı olarak görev yapmaktadır. Başvurucu, Dışişleri Bakanlığı bünyesinde çeşitli görevlerde bulunduktan sonra, 2018 yılında Türkiye Cumhuriyeti Buenos Aires Büyükelçiliği Birinci Müsteşarlığında görevlendirilmiştir.

Başvurucu, Buenos Aires Büyükelçiliği'ndeki görevine dört yıllığına atanmışken, birinci yılın sonunda bu görevlendirilmenin sona erdirilmesi üzerine, nedeninin özlük dosyasında yer alan bir takım sicil ve kayıtlar olduğunu iddia etmiş, Dışişleri Bakanlığı'ndan bilgi edinme talebinde bulunmuş ve ancak iddiasına göre talepleri hukuka aykırı şekilde reddedilmiştir. Örneğin; Başvurucunun, 11.10.2018 tarihli dilekçesi ile Dışişleri Bakanlığı'ndan “*özlük dosyasında yer alan sicil, not, değerlendirme ve bilgi notlarının avukatı aracılığıyla kendisine verilmesi*” şeklindeki talebi, “*Kurumların, avukatın gerek duyduğu bilgi ve belgeleri kurum dışına göndermek suretiyle temin etme yükümlülüğü bulunmamaktadır. Bu itibarla talep etmiş olduğunuz bilgi ve belgelerin tarafınıza gönderilmesi mümkün görünmemektedir.*” gerekçesiyle reddedilmiştir.

Başvurucu, idari işlemin iptali istemiyle dava açmıştır. Dava Ankara 4. İdare Mahkemesi tarafından reddedilmiştir. Gerekçeli kararda; Kamu Personel Tebliği'nin (D) bendinin “*Özlük dosyalarının tutulması ve muhafazasında özel hayatın gizliliği ilkesine riayet edilir. Özlük dosyasının içeriği hakkında soruşturma ve kovuşturmayla yetkili merciler dışındakilere açıklama yapılamaz, bilgi verilemez. Ayrıca kişinin rızası olmaksızın özlük dosyasındaki bilgiler ve kayıtlar esas alınarak kişi hakkında yayında bulunulamaz*” biçimindeki (1) numaralı fıkrası dayanak gösterilmiştir. Ankara Bölge İdare Mahkemesi tarafından, bu karara karşı Başvurucu tarafından yapılan istinaf başvurusu da reddedilmiştir.

Başvurucu, kesinleşen kararın ardından yasal süresi içinde AYM'ye özel hayata saygı hakkı kapsamında kişisel verilerin korunması hakkının ihlal edildiği iddiasıyla bireysel başvuruda bulunmuştur.

Anayasa Mahkemesinin Değerlendirmesi ve Kararı

Başvuru, özlük dosyasında yer alan sicil ve bilgilendirme notlarının Başvurucuya verilmemesine dair işlemler bütününe yöneliktir. Anayasa'nın 20. Maddesine göre; devlet, kişilerin özel ve aile hayatına keyfi olarak müdahale etmemek ve üçüncü kişilerin haksız saldırılarını önlemek ile yükümlüdür. Özel hayata saygı kapsamında korunan hukuksal çıkarlardan biri de mahremiyet hakkıdır ve bu hak bireyin kendisiyle ilgili bilgileri kontrol edebilme hukuksal çıkarını da kapsamaktadır.

Somut olayda Dışişleri Bakanlığında görev yapan Başvurucu hakkında özlük dosyasında yer alan ve sicil amirleri tarafından düzenlenen sicil ve değerlendirme notları Başvurucunun mesleki faaliyetlerine ilişkindir. Sicil raporlarında; devlet memurunun dönem içinde disipline riyeti, sorumluluk duygusu, verimlilik ve çalışkanlığı, görevine bağlılığı, iş heyecanı, mesleki bilgisi, tarafsızlığı, iş arkadaşlarına, amirlerine ve ev sahiplerine karşı tutumu gibi kişisel bilgiler barından konular yer almaktadır.

Kişisel verilerin işlenmesi, Anayasa'nın 20. Maddesi bağlamında kişilerin özel hayatına saygı hakkı kapsamında korunur. Bu durumda, kişisel veri niteliğindeki bilgilerin Başvurucunun kendisine verilmemesi şeklinde gerçekleşen olayda, Anayasa'nın kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına ilişkin 20. Maddesinin üçüncü fıkrasının uygulanabilir olduğu sonucuna varılmış ve başvuru kişisel verilerin korunmasını isteme hakkı kapsamında incelenmiştir.

Kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına yapılan müdahalenin, diğer haklarda olduğu gibi kanuna dayalı olması gereklidir. Anayasa'nın 13. Maddesinde yer alan kanunilik ölçütü, iç hukukta müdahaleye ilişkin yeterince ulaşılabilir ve öngörülebilir kuralların bulunmasını gerektirmektedir. Somut olayda ise İdarenin, Başvurucunun özlük dosyasındaki bilgilere erişim talebinin reddine yönelik verdiği cevabi yazısında herhangi bir mevzuat hükmüne dayanmadığı görülmüştür.

İdare Mahkemesinin gerekçeli kararında yer aldığı görülen Kamu Personel Tebliği'nin (D) bendinin dokuzuncu fıkrasıyla ise, kişilerin kendileri yönünden değil, kendileri ile ilgili bilgilerin üçüncü kişilere verilmesi yönünden sınırlamalar getirildiği şeklinde değerlendirilme yapılmıştır.

Bu doğrultuda, AYM, mevcut başvuruya konu müdahalede kanunilik ölçütünün sağlanmamış olduğu kanaatiyle, özel hayata saygı kapsamında kişisel verilerin korunmasını isteme hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir.

Saygılarımızla,

Koyuncuoğlu & Köksal Avukatlık Bürosu

**Çalışmamızda yer verilen açıklamalar, Türkiye Cumhuriyeti'nin yürürlükte olan mevzuatı ve ilgili resmi mercilerin kamuya yaptığı bilgilendirmeler esas alınarak hazırlanmış olup, tereddütlü hususlarda nihai işlemler gerçekleştirilmeden evvel tarafımızdan görüş ve destek alınmasını tavsiye ederiz. Aksi takdirde, burada yer verilen açıklamalar temel alınarak yapılacak işlemler ve bunların sonuçlarıyla ilgili olarak Avukatlık Büromuz sorumlu tutulamaz.*